

Inhoudstafel

VOORWOORD.....	IV
DEEL I WAT IS RECHT?	13
HOOFDSTUK 1 HET RECHT: EEN GEHEEL VAN GEDRAGSREGELS	14
Afdeling 1. Enkele definities.....	14
Afdeling 2. Centrale elementen in het begrip recht	17
A. Een geheel van gedragsregelen met bijkomende institutionele voorschriften	17
B. Rechtsregelen worden opgelegd door de maatschappij.....	18
C. Het doel van rechtsregelen: de ordening van de maatschappij.....	18
D. Rechtsregelen worden gehandhaafd door of krachtens het maatschappelijk gezag	20
E. Synthese	20
HOOFDSTUK 2 RELATIVITEIT VAN DEZE BENADERING.....	21
DEEL II BASISBEGRIPPEN.....	23
HOOFDSTUK 1 RECHTSSUBJECTEN	24
Afdeling 1. Begrippen	24
Afdeling 2. Fysieke personen	26
Afdeling 3. Rechtspersonen.....	28
A. Begrip en bestaansredenen.....	28
B. Rechtspersonen <i>versus</i> samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid.....	28
C. Soorten rechtspersonen	29
1. Publiekrechtelijke rechtspersonen.....	29
2. Privaatrechtelijke rechtspersonen	29
2.1. Verenigingen en stichtingen.....	29
2.2. Vennootschappen	30
D. Ontstaan en einde van de rechtspersoon(lijkheid).....	32
E. Tegenwerpelijkheid van het bestaan van de rechtspersoon aan derden.....	32
HOOFDSTUK 2 BEKWAAMHEID.....	34
Afdeling 1. Begrippen	34

Afdeling 2. De bekwaamheid van fysieke personen.....	35
A. Genotsbekwaamheid	35
B. Handelingsbekwaamheid	36
1. Algemeen handelingsonbekwamen	36
2. Gedeeltelijk handelingsonbekwamen.....	36
3. Functie van de uitzonderingen op de principiële handelingsbekwaamheid.....	37
4. Ogenblik waarop de handelingsonbekwaamheid ontstaat.....	38
C. Sanctionering van het stellen van rechtshandelingen bij onbekwaamheid.....	38
1. Relatieve nietigheid <i>versus</i> absolute nietigheid.....	38
1.1. Regels van louter dwingend recht	38
1.2. Regels van openbare orde	39
2. Nietigheid rechtens <i>versus</i> nietigheid wegens benadeling.....	40
D. Bekwaamheid raakt de openbare orde	41
Afdeling 3. De bekwaamheid van rechtspersonen.....	42
A. Genotsbekwaamheid	42
1. Principe.....	42
2. Uitzonderingen	42
B. Handelingsbekwaamheid	44
HOOFDSTUK 3 RECHTSHANDELINGEN	45
Afdeling 1. Inleiding	45
Afdeling 2. Geldigheid van rechtshandelingen.....	47
A. De geldigheidsvereisten	48
1. Handelingsbekwaamheid	48
2. De rechtshandeling moet beantwoorden aan de werkelijke wil van degene die haar stelt (toestemming).....	48
2.1. Wilsleer <i>versus</i> vertrouwensleer	48
2.2. Verstoring van het bewustzijn of wilsvermogen	49
2.3. Wilsgebreken	50
3. De inhoud van de rechtshandeling (het voorwerp).....	51
4. Een individuele rechtvaardiging, de beweegredenen van de rechtshandeling voor het rechtssubject (de oorzaak).....	52
B. Conformiteit van de rechtshandeling met dwingende rechtsregelingen. Onderscheid tussen dwingend en aanvullend recht.....	53
C. Organisatie van de controle op de geldigheid van de rechtshandeling	53
Afdeling 3. Nietigheid van rechtshandelingen.....	54
A. De nietige rechtshandeling bestaat tot zolang ze niet werd vernietigd	54
B. Gevolgen van de nietigverklaring	55
C. Onderscheid tussen relatieve en absolute nietigheid.....	56
Afdeling 4. Tegenwerpelijkheid van rechtshandelingen.....	57
A. Het beginsel van de relativiteit van de rechtshandelingen	57
B. Relativering	57
C. Bijkomende voorwaarden voor de tegenwerpelijkheid.....	58
Afdeling 5. Vertegenwoordiging bij rechtshandelingen.....	59
A. Maatschappelijke functie. Begrip	59
B. Grondslagen van vertegenwoordigingsbevoegdheid.....	60

C.	De toerekening van rechtsgevolgen bij vertegenwoordiging.....	61
1.	Basisregels	61
2.	Uitzonderingen	61
Afdeling 6.	De vorm van rechtshandelingen	63
A.	Het beginsel van het consensualisme <i>versus</i> het formalisme.....	63
B.	Soorten wilsuiting	63
C.	Soorten vormen	64
1.	De akte	64
1.1.	De authentieke akte.....	64
1.2.	De onderhandse akte.....	65
2.	Andere vormen.....	66
D.	De functie van de vorm.....	67
1.	Vormen vereist voor de geldigheid van de rechtshandeling.....	67
2.	Vormen gebruikt met het oog op de bewijslevering.....	68
2.1.	Bewijs van materiële handelingen en rechtsfeiten.....	68
2.2.	Bewijs van rechtshandelingen	69
3.	Vormen gebruikt met het oog op de tegenwerpelijheid aan derden van de rechtshandeling	70
4.	Vormen gebruikt met het oog op de bescherming van de consument	70
Afdeling 7.	Soorten rechtshandelingen	70
A.	Naar het aantal betrokken personen	71
B.	Naar de invloed op de subjectieve rechten.....	71
C.	Vormelijke en vormvrije rechtshandelingen	72
D.	Toetreding tot juridische instellingen en open rechtshandelingen	72
E.	Naar de invloed op het vermogen.....	73
HOOFDSTUK 4	AANSPRAKELIJKHEID	74
Afdeling 1.	Begrip en situering	74
Afdeling 2.	Soorten aansprakelijkheid	75
A.	Onderscheid strafrechtelijke en burgerrechtelijke aansprakelijkheid	75
B.	Onderscheid contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid	75
1.	Begrippen en belang van het onderscheid	75
2.	De problematiek van de samenloop.....	76
2.1.	Het samenloopverbod op basis van het “stuwadoorsarrest”.....	76
2.2.	Uitzondering op het samenloopverbod.....	77
C.	Onderscheid enkelvoudige en samengestelde aansprakelijkheid.....	77
D.	Onderscheid schuldaansprakelijkheid en objectieve aansprakelijkheid	77
Afdeling 3.	Grondslagen van extracontractuele aansprakelijkheid.....	78
A.	De schuldaansprakelijkheid.....	78
1.	De objectieve component: de fout.....	78
2.	De subjectieve component: de toereken(ingsvat)baarheid of schuldbekwaamheid.....	80
2.1.	De onmondige kinderen	81
2.2.	Geestesgestoorden	81
2.3.	Rechtspersonen.....	81
3.	Vermoedens van aansprakelijkheid	82
3.1.	De aansprakelijkheid van de ouders voor de schade aangericht door hun minderjarige kinderen	83

3.2. De aansprakelijkheid van onderwijzers en ambachtslieden voor schade aangericht door leerlingen en leerjongens onder hun toezicht.....	84
B. Objectieve (of foutloze) aansprakelijkheid.....	84
1. Schuldloze aansprakelijkheid: aansprakelijkheid voor eigen niet-toerekenbaar gedrag	84
2. Aansprakelijkheid voor eigen (niet on)rechtmatige daden	85
3. Risico-aansprakelijkheid.....	86
3.1. Dieren.....	86
3.2. Zaken die een bijzonder gevaar opleveren.....	86
3.3. De persoon als risicofactor.....	87
Afdeling 4. Schade	88
Afdeling 5. Causaal verband	89
A. Equivalentieeler <i>versus</i> theorie van de adequate oorzaak.....	89
B. Samenloop van oorzaken	89
1. Pluraliteit van daders	89
2. Fout van het slachtoffer en fout van de dader	90
3. Fout en toevallig feit.....	90
Afdeling 6. Gevolgen van de extracontractuele aansprakelijkheid.....	90
HOOFDSTUK 5 RECHTSMISBRUIK	92
Afdeling 1. De beperking van de uitoefening van subjectieve rechten.....	92
A. Wettelijke beperkingen	92
B. De zorgvuldigheidsnorm	93
C. Rechtsmisbruik.....	93
Afdeling 2. De ontwikkeling van de leer van het rechtsmisbruik	94
Afdeling 3. De gevolgen van het rechtsmisbruik	95
HOOFDSTUK 6 SUBJECTIEVE RECHTEN.....	96
Afdeling 1. Begrip en nut.....	96
Afdeling 2. Indeling van de subjectieve rechten volgens het rechtsobject.....	97
A. Politieke en burgerlijke rechten	97
B. Patrimoniale en extrapatrimoniale rechten	97
1. Patrimoniale rechten.....	97
1.1. Zakelijke rechten.....	98
1.1.1. Het eigendomsrecht.....	99
1.1.2. De mede-eigendom	100
1.1.3. Zakelijke gebruiksrechten.....	100
1.1.4. Zakelijke zekerheden	102
1.2. Vorderingsrechten.....	104
1.3. Intellectuele rechten.....	104
1.4. Het onderscheid tussen zakelijke rechten en vorderingsrechten.....	105
2. Extrapatrimoniale rechten	106
2.1. Persoonlijkheidsrechten.....	106
2.2. Familierechten	106
HOOFDSTUK 7 DUURZAME ONTWIKKELING.....	107
Afdeling 1. Internationaal kader.....	107
Afdeling 2. Federaal juridisch kader.....	110
A. Federale beleidsvisie op lange termijn.....	111

B. Actoren op federaal niveau	112
1. Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling	112
2. Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling	113
3. Het Federaal Planbureau en zijn Taskforce Duurzame Ontwikkeling	113
4. De Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling	114
5. De Cellen Duurzame Ontwikkeling van elke FOD	114
C. Federale plannen en rapporten voor duurzame ontwikkeling	115
D. Duurzame ontwikkelingseffectbeoordeling via voorafgaande regelgevingsimpactanalyse	117
Afdeling 3. Vlaams juridisch kader	118
Afdeling 4. Organisaties en burgers procederen voor het klimaat: de Klimaatzaken als voorbeeld	120
Afdeling 5. Duurzaamheid aan de UGent en in de rechtenopleiding	121
DEEL III DE PROFESSIONELE ACTOREN IN HET RECHT	125
HOOFDSTUK 1 DE MAGISTRAAT	127
HOOFDSTUK 2 HET GERECHTSPERSONEEL	129
Afdeling 1. De griffier	129
Afdeling 2. De referendaris	130
Afdeling 3. De parketjurist	131
HOOFDSTUK 3 DE ADVOCaat	132
HOOFDSTUK 4 DE GERECHTSDEURWAARDER	134
HOOFDSTUK 5 DE NOTARIS	136
HOOFDSTUK 6 DE BEDRIJFSJURIST	138
HOOFDSTUK 7 DE OVERHEIDSJURIST	139
HOOFDSTUK 8 DE JURIST <i>IN ACADEMIA</i>	140
DEEL IV KENNISMAKING MET HET BURGERLIJK PROCESRECHT	143
HOOFDSTUK 1 INLEIDING	144
HOOFDSTUK 2 BRONNEN VAN BURGERLIJK PROCESRECHT	151
Afdeling 1. Grondwet	151
Afdeling 2. Gerechtelijk Wetboek	151
Afdeling 3. Bijzondere wetgeving	153
Afdeling 4. Algemene beginselen van behoorlijke procesvoering	153
A. Recht van toegang tot de rechter	154
B. Hoor en wederhoor – Rechten van verdediging	155
C. Onpartijdigheid van de rechter	156
D. Onafhankelijkheid van de rechter	157
E. Motivering van de uitspraak	157
F. Redelijke termijn	158
G. Beschikkingsbeginsel – Partijautonomie	158
Afdeling 5. Rechtspraak	162
Afdeling 6. Rechtsleer	164
Afdeling 7. Internationaal en supranationaal recht	164
Afdeling 8. Gebruiken	165

HOOFDSTUK 3 ORGANISATIE EN BEVOEGDHEID VAN DE INTERNRECHTELIJKE RECHTSCOLLEGES	166
Afdeling 1. Algemeen.....	166
Afdeling 2. Organisatie en bevoegdheid van de rechtscolleges van de rechterlijke macht	167
A. Inleiding	167
B. Vrederecht	172
C. Politierechtbank.....	173
D. Rechtbank van eerste aanleg.....	174
1. Burgerlijke rechtbank	175
2. Familie- en jeugdrechtbank.....	176
3. Correctionele rechtbank.....	177
4. Strafuitvoeringsrechtbank	177
5. Beslagrechter	178
E. Arbeidsrechtbank	178
F. Ondernemingsrechtbank.....	180
G. Arrondissementsrechtbank	182
H. Voorzitter van de rechtbank.....	183
I. Hof van assisen.....	183
J. Hof van beroep	183
K. Arbeidshof.....	185
L. Hof van Cassatie	185
M. Openbaar Ministerie	186
N. Hoge Raad voor de Justitie.....	188
O. Instituut voor gerechtelijke opleiding.....	190
P. Adviesraad van de magistratuur	190
HOOFDSTUK 4 RECHTSPLEGING	191
Afdeling 1. Voorwaarden voor de rechtsvordering.....	191
Afdeling 2. Soorten vorderingen.....	193
Afdeling 3. Inleiding van de vordering.....	194
Afdeling 4. Inleidende zitting	195
Afdeling 5. Het in staat stellen van de zaak.....	196
Afdeling 6. Rechtsdag.....	197
Afdeling 7. Beraad en uitspraak.....	198
Afdeling 8. Rechtsmiddelen	199
A. Verzet.....	200
B. Hoger beroep	201
HOOFDSTUK 5 GEDWONGEN TENUITVOERLEGGING	203
Afdeling 1. Inleiding	203
Afdeling 2. Verhaalsexecutie	206
DEEL V RECHTSTERMINOLOGIE IN VIER TALEN.....	211
TOELICHTING	212
HOOFDSTUK 1 300 JURIDISCHE BASISBEGRIPPEN IN HET NEDERLANDS, FRANS, ENGELS EN DUIJS.....	214
HOOFDSTUK 2 RECHTSTERMINOLOGIE NEDERLANDS-FRANS	235